

BOEK

Terug naar Swier, waar hij als jochie mocht aansterken

In zijn boek 'Verlangen naar Swier' keert Wim Dubois terug naar het Limburgse gehucht waar hij in de oorlog als jochie mocht aansterken. Het dorpje blijft hem trekken.

SWIER/WASPIK

DOOR GEERTJAN CLAESSENS

Daar sta je dan, als jochie uit de grote stad. Moederziel alleen op een verlaten perron in een vreemde streek, waar je de mensen niet verstaat. Het staat Wim Dubois (1929) in het geheugen gegrift. Als 13-jarige vertrekt hij vanuit Rotterdam om aan te sterken in het zuiden. „We stapten met heel veel kinderen in de trein. Op het laatst was ik bijna de enige die er nog in zat.” Hij moet uitstappen bij station Nuth, maar het lijkt even of niemand op hem staat te wachten. Tot er een man op hem afkomt die zegt: *Gangs toe mar mit mig mit*, de eerste woorden in het Limburgs die Wim hoort. Hij verstaat ze niet, maar begrijpt ze wel.

De maanden en jaren daarna zal Dubois steeds meer Limburgse woorden leren, zoals *sjöttelsplak* en *verke*. Vergeleken bij de Maasstad die in de oorlog zwaar onder vuur ligt, is het gehucht bij Wijnandsrade een oase van rust. Aanvankelijk mist hij Rotterdam, maar gaandeweg voelt hij zich steeds beter thuis op de boerderij van Ritzen, waar hij zes weken verblijft. Hij moet hard werken, maar er is ook tijd voor ontspanning. Met name op zondag, de enige vrije dag, al is er dan ook wel eens een klusje.

Hij maakt met ander gezinsleden uitstapjes naar de grotten van Valkenburg en de markt en

het wielrennen in Sittard. Kleine Wim leert met paarden omgaan, dieren slachten en koeien melken.

Intussen woedt de oorlog, die in het verhaal van Dubois soms een spannend jongensboek lijkt. De Duitsers nemen hun intrek in de boerderij en later rukken de geallieerden op richting Aken, waardoor het dorpje in de frontlinie komt te liggen. „Ik ben twee keer aan de dood ontsnapt. Een keer lag de boerderij zwaar onder vuur. Korte tijd later ontplofte een blindganger op een plek waar ik even tevoren nog was.

Jeugdliefde

De zomer in Swier is ook om een andere reden spannend. Wim beleeft een jeugdliefde met de vijftien jaar oudere boerendochter Tonia. Na de oorlog komt Dubois nog een paar jaar achter elkaar in de zomervakantie terug naar Swier, om het dorp en Tonia te zien. Zij wil ondanks het leeftijdsverschil meer met hem. Het komt er niet van. Beiden trouwen na de oorlog, maar niet met elkaar.

In latere jaren bezoekt hij Zuid-Limburg steeds minder vaak. Pas als de technicus in de VUT komt, vindt hij de tijd om zijn herinneringen op papier te zetten. „Ik vertelde mijn verhaal aan de buurvrouw. Die zei: dat is een mooi verhaal, dat moet je opschrijven.” Dat deed hij: in 1997 gaf hij in eigen beheer het boek *Swier; een gehucht dat echt bestaat* uit. Maar dat was niet het hele verhaal. „Veel mensen zeiden:

het is niet af. Ze wilden weten wat er na de oorlog was gebeurd.”

Tevergeefs

In zijn nieuwe boek *Verlangen naar Swier* beschrijft Dubois zijn jeugd en ook de jaren na de oorlog. Hij trouwde, verhuisde van Rotterdam naar Hellevoetsluis, werd weduwnaar en woont nu in Waspik, een Brabants dorp op ruim veertig kilometer van zijn geboortestad. Ook Tonia werd weduwe en overleed op 84-jarige leeftijd.

Voor zijn boek ging hij nog op zoek naar een dagboekje dat hij in de oorlog op een akker had begraven. Tevergeefs. Het maakte weinig uit. „Alle herinneringen zaten nog in mijn hoofd. Mijn eerste boek liet ik eerst lezen aan de mensen van de buurtvereniging. Ze waren bang dat er dingen in zouden staan die niet klopten.” Dat bleek niet het geval. „Ze hebben alles gecontroleerd. Ik bleek niks verzonnen te hebben.”

De buurtvereniging zal ook present zijn bij de presentatie van het nieuwe boek, waar Dubois nog oude bekenden hoopt te ontmoeten. En vast nog veel herinneringen zal ophalen.

Dubois biedt vanavond het eerste exemplaar van zijn boek aan bij burgemeester Bas Verkerk van Beekdaalen. De gratis toegankelijke boekpresentatie begint om 19.30 uur in Gemeenschapshuis Wijnandsrade. Musici van de stichting Muziek Jong voor Oud luisteren de bijeenkomst op.